

سؤالات امتحانی درس: علوم و فنون ادبی ۱ پایه: دهم رشته: علوم انسانی نوبت: اول

دبیرستان: فرزنانگان استان: گیلان شهرستان: لنگرود مدت امتحان: ۸۰ دقیقه تاریخ امتحان: ۹۹/۱۰/۶

نام و نام خانوادگی: ساعت شروع: ۸/۳۰ صبح تعداد صفحات سوال: ۴

بارم

الف: مبانی تحلیل متن و تاریخ ادبیات (۶ نمره)

۱

۱- درستی و نادرستی جملات زیر را با علامت «ضربدر» مشخص کنید.

- الف: پس از شناسایی لحن مناسب با حال و هوای محتوای اثر، خواندن اتفاق می افتد درست نادرست
- ب: شعر غنایی با دو شاعر مشهور، فردوسی و ناصر خسرو قوت و استحکام یافت. درست نادرست
- ج: یکی از کار بردی ترین شیوه ها این است که متن فقط از دیدگاه قلمرو ادبی بررسی شود درست نادرست
- د: شاعران قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم بیشتر به واقعیت بیرونی نظر داشتند. درست نادرست
- ۲- جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.

۱

الف: آثاری که به زبان پهلوی تالیف شده بیشتر آثار..... است ..

ب: رایج ترین انواع شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم حماسی، ..... و غنایی بود.

ج: ترجمه تفسیر طبری و کتاب ..... دو نمونه از کتاب های معتبر را که در زمان سامانیان ترجمه شده اند.

د: زبان های ایرانی میانه، به دو گروه زبان های پهلوی و ..... تقسیم می شوند.

۳- هر یک از موارد گروه «الف» به کدام موارد گروه «ب» مربوط است؟ آن ها را به هم وصل کنید.

۱/۵

الف	ب
الف - بهره گیری از تمثیل برای بیان مفهوم	۱-زبانی
ب - بررسی کار برد های تاریخی دستور	۲- فکری
ج - یاد آوری نکاتی به خواننده برای داشتن نگاه مثبت یا منفی	۳- ادبی

۱/۵ ۴- شعر زیر را بخوانید و با توجه به قلمرو ادبی ، « کنایه ، تشبیه و تشخیص » را شناسایی کنید .(برای هر مورد یک نمونه)

هر که زین گلشن ، لبی خندان تر از گل بایدهش   خاطری فارغ ز عالم چون توکل بایدهش
خرده ای از مال دنیا در بساط هر که هست   جبهه وا کرده ای پیوسته چون گل بایدهش

۵ - کوتاه پاسخ :

۰/۲۵ الف: زبان فارسی باستان مربوط به چه دوره ای است ؟

.۱۵ ب : موضوع کتاب شاهنامه ابو منصورى چیست ؟

۰/۲۵ ج : یک نمونه از منظومه های اخلاقی و تعلیمی که جزء اندرنامه های منثور هستند و اصل پارتی دارند ؛ نام ببرید.

.۱۵ ب : موسیقی شعر (۷ نمره)
۶ - درستی و نادرستی جملات زیر را با علامت «ضربدر» مشخص کنید .

الف - وزن در شعر جنبه تزئینی دارد .   درست نادرست

.۱۵ ب : هجای پایانی اوزان شعر فارسی همیشه بلند محسوب می شود. درست نادرست
۷- صامت ها و مصوت های واژه « آوازه » را بنویسید.

.۱۵ ۸- برای هر یک از الگو های زیر یک واژه مثال بنویسید.

الف: صامت + مصوت بلند

.۱۵ ب : صامت + مصوت کوتاه + صامت

۹ - هریک از واج های مشخص شده در نمونه های زیر نماینده چه نوع واجی(صامت ، مصوت) است؟

الف : « ی » در واژه « امید »

.۲۵ ب : « و » در واژه « کویر »

۱۰- مصراع « که عشق آسان نمود اول ، ولی افتاد مشکل ها » از چهار بار هجای ..... تشکیل شده است .

الف : - U -   ب : - - U -   ج : - U U -   د : U - -

۰/۲۵ ۱۱ - کدام گزینه دارای هجای کشیده است؟

الف : سیب ب : گل ج : سی د : سر

۱

۱۲- شعر زیر ، را بخوانید و از دید آهنگ و موسیقی بررسی کنید.

خروش آمد و ناله کرّ نای دم نای رویین و هندی درای

۰/۵

زمین آمد از سم اسپان به جوش به اب اندر آمد فغان و خروش

۱۳ - جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید .

۰/۵

الف: اساسی ترین عامل پیدایی شعر..... است.

ب: در زبان فارسی هیچ واژه ای با ..... آغاز نمی شود.

۱۴- در مصراع « اگر هوشمندی به معنی گرای » چند هجای کوتاه وجود دارد؟

۱

۱۵- با ذکر دلیل بنویسید چرا دو مصراع بیت زیر هم وزن است ؟

فلک جز عشق محرابی ندارد جهان بی خاک عشق آبی ندارد

۱/۵

۱۶- هجاهای بیت زیر را جدا جدا بنویسید، سپس در زیر هر هجا ، نشانه های خاص آن را بگذارید.

عجب نیست از گل که خندد به سروی که در این چمن پای در گل نشیند

۰/۵

پ : زیبایی شناسی (۷ نمره)

۱۷ - بیت های زیر را از لحاظ داشتن واج آرای یا واژه آرای بررسی کنید.

الف - سر ارادت ما و آستان حضرت دوست که هر چه بر سر ما می رود ، ارادت اوست

ب - گر تو گرفتارم کنی ، من با گرفتاری خوشم و خوار چون خارم کنی ، ای گل ! بدان خواری خوشم

۰/۵

۱۸ - جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید .

الف: فایده سجع در نثر..... را بنویسید.

ب: آرایه سجع در کلامی دیده می شود که حداقل ..... جمله باشد.

۲۰ - در کدام بیت واج آرای محسوس تر است؟ چرا؟

۱

الف: سرو را بین بر سماع بلبلان صبح خیز همچو سرمستان به بستان ، پای کوب و دست زن

ب: ای تکیه گاه و پناه / زیباترین لحظه های / پر عصمت و پر شکوه تنهایی و خلوت من !

ای شط شیرین پر شوکت من !

۰/۵ ۲۱- در بیت زیر کدام واژه ها در پدید آمدن آرایه « واژه آرایه » موثر بوده است؟
هر کجا دردی است درمانیش هست   درد عشق است آنکه درمانیش نیست

.۱/۵ ۲۲- در بیت زیر تکرار کدام واج ها بر موسیقی و آهنگ کلام افزوده است؟
خیزید و خز آید که هنگام خزان است   باد خنک از جانب خوارزم وزان است.

۱ ۲۳- آیا عبارت زیر را می توان مسجع نامید؟ دلیل خود را بنویسید .
هر نفسی که فرو می رود ممد حیات است و چون بر می آید مفرح ذات.

۱/۵ ۲۴- سجع را در نمونه های زیر بیابید و نوع هر سجع را بنویسید.
الف- ذکر او مرهم دل مجروح است و مهر او ، بلا نشینان را کشتی نوح است.
ب- هنرمند هر جا رود قدر ببند و بر صدر نشیند
ج - فلان را کرم بی شمار است و هنر بی حساب.

۱/۵ ۲۵ - کدام عبارت از نظر کاربرد سجع ارزش موسیقایی بیشتری دارد؟ دلیل خود را بنویسید.
الف: توانگری به هنر است نه به مال، و بزرگی به عقل است نه به سال.
ب: دوستی را که عمری فرا چنگ آرند نشاید که به یک دم بیازارند.

جمع
نمرات
۲۰

طراح : پوررجبی
«پیروز و سر بلند باشید»